
At' všichni vidí, co se na školách děje

At' všichni vidí, co se na školách děje

4.11.2009, rubrika: Názory, strana: 11, autor: Ivan Wilhelm

Obří skandál na plzeňské fakultě jako by nebral konce. Nejdřív neomluvitelný případ plagiátorství, pak podvody s udělováním titulů, přijímáním studentů, absolutoriem studia a dělbou práce ve výzkumu s Ústavem státu a práva AV ČR a tak dále. Pro dobré jméno fakulty, univerzity a celé akademické obce je to pohroma.

První reakcí na odhalené plagiátorství jeho původců byla údajně jejich snaha o zjištění „škodné“ v domácím revíru, která věci vynáší.

Teprve nyní je zřejmé, o jaké věci šlo a proč bylo životně důležité „škodnou“ zjistit.

Jistě šlo alespoň některé nepravosti prováděné na fakultě zdokladovat a identifikovat mnohem dříve. Došlo k tomu aspoň nyní.

Jaké možnosti v takovém případě má vedení vysoké školy, jaké ministerstvo školství a jaké akreditační komise (která je orgánem vlády, nikoli MŠMT), si můžeme dodatečně vysvětlit.

Pravda je, že každý z jmenovaných nějaké možnosti jednat měl, což je vidět na tom, že po odhalení skandálu každý z uvedených orgánů, nakonec včetně policie, začal konat. Je samozřejmé, že odhalit takové fatální selhání několika členů vedení fakulty není nijak jednoduché, ale to neznamená, že takové možnosti neexistují.

Pro výuku a výzkum je dnes (snad) zcela nezpochybnitelnou podmínka akademických svobod a vnitřní autonomie. Stejně důležitý je však také veřejnoprávní statut vysokých škol. Právě z veřejnoprávního titulu nelze na škole či fakultě mnoho skrýt. Orgány akademické samosprávy jednají na očích veřejnosti, a to nejen akademické. Proto totiž ukládá současný zákon o vysokých školách, že vědecká rada či akademický senát musí zasednout alespoň jednou (zcela běžně zasedají mnohokrát) za semestr.

Ze zákona zcela neopomenutelnou je podmínka veřejné přístupnosti zasedání a zveřejňování závěrů a usnesení. Tato ustanovení jsou tu proto, aby činnost vysokých škol byla maximálně průhledná. Na plzeňském případě se v současnosti ukazuje rozsah škod, které mohou, vzhledem k zjištěnému komplotu, dosáhnout miliardových hodnot. Je zjevné, že činnost vysokých škol je nadmíru důležitá, a pokud o ní kriminální podsvětí jeví zájem, není to pouhý rozmar.

Existuje však i jiné nezanedbatelné nebezpečí, které plyne ze základních činností vysokých škol. Kdyby se výzkumná činnost a obhajoba získaných výsledků projednávaly veřejně na zasedáních vědeckých rad a dalších grémií, tak se minimalizuje nebezpečí jejich zneužití. Garantovalo by se tak i dodržování etického kodexu v průběhu výzkumných prací. Rozsah a intenzita výzkumu na současných vysokých školách vyvolává otázku, zda toto riziko nemůže být srovnatelné, nebo i větší, než se rýsuje v plzeňském případě. Jediný způsob, jak taková rizika minimalizovat při zachování univerzitní autonomie v rámci akademických svobod, je právě důsledně akademicky demokratické uspořádání systému. V tomto směru české vysoké školy žádnou změnu, natož reformu, nepotřebují.